

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 250. — STEV. 250.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 24, 1925. — SOBOTA, 24. OKTOBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

BOJI MED GRKI IN BOLGARI

Grške čete so pričele napadati Petrič, a ustavile boj, ko so se Bolgari umaknili preko črte. — Boji na bolgarskih tleh. — Grki so imeli baje majhne izgube. — Bolgari skrivaj rekrutirajo svoje vojaštvo.

ATENE, Grška, 23. oktobra. — Bolgari so zapustili grško ozemlje in vlada je vsled tega ustavila prodiranje grških čet. Čete pa bodo vzdržale pozicije, katere zavzemajo sedaj, dokler ne bo Bolgarska odgovorila na grško poslanico.

Vlada je tudi objavila, da vztraja pri pogojih poslanice in da ni pripravljena pogajati se na kaki drugi podlagi.

Včeraj so se bolgarski in grški vojniki spoprijeli na macedonski fronti. Grško poveljstvo je pričelo z obkrožilnim gibanjem na višinah krog mesta Petriča, nekako dvajset milj severozapadno od Demirhissarja, kjer se je v ponedeljek završil prvi spopad med bolgarskimi in grškimi patrulami.

To je bilo tukaj oficijelno objavljeno, obenem s sporočilom, da so dobili Bolgari ojačenja pri Demirkapu.

Bolgari so nudili odločen odpor, a grške izgube so bile majhne. Sedem Bolgarov je bilo ujetih.

Poročilo grškega generalnega štaba glede sedanjih zadreg navaja dobesedno besedilo grške poslanice na Bolgarsko ter ugotavlja naslednje: —

Bolgari so otvorili ogenj presenetljivo, brez provokacije ali motiva. Bolgari so namenoma koncentrirali sile ter se poslužili strojnih pušk in bolgarska ofenziva je imela najbrž namen olajšati komitaške vpade v grško ozemlje.

Poročilo ugotavlja, da so Bolgari skrivaj rekrutirali vojake, pod krinko delavskih bataljonov ali civilnih straž.

LONDON, Anglija, 23. oktobra. — Atenski poročevalec Daily Mail pravi, da je Bolgarska sprejela pogoje grške poslanice. Macedonski mejni dogodki ne bodo imeli vsled tega nobenih nadaljnjih posledic.

SOFIJA, Bolgarska, 23. oktobra. — Zadnje novice s fronto so vznemirljive. Grške čete so baje zasedle dve bolgarski bločni hiši, iz katerih so se bolgarski vojniki umaknili. Tekom noči je grška artilerija obstreljevala Petrič.

Bolgarska vlada vztraja še nadalje pri svoji zahtevi, da se uvede preiskavo, vendar pa vse kaže, da hočejo Grki denarno odškodnino za ubite in da bodo imeli medtem zaseden okraj Petrič. Uveljavlja se, da so navedli Grki aktivnosti bolgarskih komitašev kot nadaljni vzrok za svojo akcijo.

Veliko vznemirjenje prevladuje v tukajšnjih oficijelnih krogih, kajti čeprav se želi Bolgarska izogniti konfliktu, ne more vendar dovoliti, da bi navalili Grki na njeno ozemlje, posebno ker ne jamčijo okoliščine take akcije.

ZENEVA, Švica, 23. oktobra. — V nasprotju s poročili z Dunaja ni dobila Liga narodov nobene protesta, niti od Bolgarske, niti od Grške vsled mejnega konflikta obeh dežel. Bolgarski in grški poslanik sta se mudila včeraj tukaj in čeprav izjavljata, da nista dobila nikakih povelj, naj spravi zadevo pred Ligo, kaže vendar njih navzočnost, da smatrata vladi obeh dežel položaj nevarnim.

LONDON, Anglija, 23. oktobra. — Oficijelni krogi skrbno zasledujejo dogodke med Grško in Bolgarsko ter upajo, da se bo zadeva uredila, ne da bi morala poseči vmes kaka velika sila. Tako Grška kot Bolgarsko sta članici Lige narodov, in tukaj vprašujejo, kakšno akcijo bi vprizorila Liga.

Izjavljajo, da ne more Liga samoposebi storiti ničesar, dokler ji ne predloži zadeve kak član, a vsaka država ima pravico storiti to, ker je to položaj, ki bi lahko ogrozil mir sveta.

Tako grški kot bolgarski poslanik sta včeraj obiskala zunanji urad. Izvedelo se je, da ni nobene stran naprosila za intervencijo in da se še ni razmišljalo o akciji Anglije, da spravi ona to zadevo pred svet Lige narodov.

Sporazum dosežen v premogarski stavki?

Glasi se, da bo kmalu dosežen krompromis v stavki antracitnih premogarjev. — Baroni hočejo ugoditi polovici zahtev. — Pričelo se se tozadevne konference.

SCRANTON, Pa., 23. oktobra. Bankirji in trgovci v antracitnem okraju Pennsylvanije, ki so zelo vznemirjeni vsled stavke antracitnih premogarjev, so stavili lastnikom premogovnikov predlog, v katerem se navaja "kompromis" za uravnavo stavke premogarjev. Vsaki dve leti se skoro nevrjetno natančnostjo ponavljajoča se stavka antracitnih premogarjev in s tem zvišano povzročanje cen premoga, je navdala bankirje in trgovce onega okraja s strahom, da bo antracitni premog končno popolnoma preigan s trga, ker se bo našlo zanj nadomestila.

Kaj takega pa bi seveda popolnoma ohromilo ozemlje antracitnega premoga.

Neki neimenovan visok uradni premogarske unije je izjavil, da so lastniki rogov odobrili predlog in da so ga predložili na nekem zborovanju predsedniku stavkajočih premogarjev, Lewisu.

Predlog se glasi, naj se premogari zadovolje s polovico zahtevanega povznanja plač, torej s petimi odstotki in nadalje, da naj delodajalci privolijo v uvedbo "check-off" sistema, vsled katerega se odtegne od plače unijskega delavca vse unijske pristojbine.

Nasprotno pa naj premogari umaknejo zahtevo, naj delodajalci poslušajo kot kolektorji za sklade, kojih namen je nabirati denar za nadaljne stavke.

Vse kaže, da poznata obe strani v tem medsebojnem boju je predlog, da je mogoče njih sprejem in da bo na ta način lahko končana v enem tednu ali dveh stavka ter s tem tudi nevarnost pomanjkanja premoga ter velikanskega povznanja cen za potrebno kurivo.

Ljudje, ki poznajo precej dobro položaj v industriji, izjavljajo, da je vse odvisno od Lewisa. Včeraj je imel Lewis strogo tajno posvetovanje s člani trgovske zbornice v Hazleton. Enoroki Riccardo Cappellini, predsednik premogarskega okraja št. 1, je odgovoril včeraj vsem dogovorom ter zaupil svoj dom v Hilldale, da se sestane z ostalimi voditelji v Wilkesbarre. Nato se je odpeljal v Philadelphia, kjer se je sestajal z Lewisom.

Tisoč žrtev francoske soldateske.

HAIFA, Palestina, 23. okt. — Verodostojna poročila pravijo, da je znašala izguba človeških življenj tekom zadnje vstaje v Damasku, več kot tisoč ljudi.

Nadaljna poročila pravijo, da je bila bila vstaja posledica dejstva, da so Francozi javno stavili na ogled usmrčene roparje. Slednji so bili ubiti tekom vojaških patruliranj v bližini mesta in njih trupla se je razstavila, javnosti v svarilo. Domneva se, da so nacijsionalistični voditelji pozvali narod v upor ter pričakovali pri tem pomoči vstajskih Druzov, ki pa ni prišla. Več delov mesta je bilo uničenih vsled požarov, ki so izbruhnili po obstreljevanju.

Prebivalci inozemskega oddelka so pribežali v konzulate svojih držav ter pustili celi krščanski okraj nezavarovan.

Franciji preti kabinetna kriza.

Francoska finančna kriza postaja vedno večja. Kurz franka je skrajno ogrožen. — Priporoča se vsakovrstna sredstva.

PARIZ, Francija, 23. oktobra. Vprašanje odplačanja francoskega vojnega dolga v Združenih državah je začelo postajati v ozadje ter ne bo prišlo zopet v ospredje, dokler ne bo rešena sedaj prevladujoča finančna kriza. Medtem pa proučujejo pomočniki finančnega ministra Caillauxa položaj ter je upati, da bo v teku dveh ali treh tednov objavljena tozadevna odločitev.

Govornice, da je Caillaux že vložil svojo resignacijo ali da namerava storiti to, se vzdržujejo, a v finančnem ministertvu izjavljajo, da bo resigniral le v slučaju, da bo poslanska zbornica zavrnila njegove finančne predloge.

Glede teh načrtov je imel Caillaux včeraj daljše posvetovanje z ministrskimi predsednikom Painlevé. Po zaključku konference je rekel, da se njegov pomočniki zaposleni z izdelanjem zakonskih osnutkov, ki bodo predloženi kabinetu. Upal je, da bo mogel storiti to že danes, a ker je delo zelo težka naloga, ne bo moglo biti završeno pred ponedeljkom.

PARIZ, Francija, 23. oktobra. Negotovitost političnega položaja ter vrjetnost nadaljne inflacije francoske valute za osem do deset milijard po zopetnem sestanku francoske poslanske zbornice prihodnji teden, izvajati težak pritisk na kurz francoskega franka in vsled tega je danes frank na borzi rapidno padal.

Položaj je postal še bolj kompliciran raditega, da so številne importne trgovine, ki so čakale z nakupom dolarjev in angleških funtov, ker so pričakovale izboljšanja franka, sedaj prisiljene kupovati na temeljni neugodnega kurza.

Pogrebne slovesnosti na dvorišču.

LEBANON, Pa., 22. oktobra. — Pogrebna služba za Harry Petteierjem, o katerem se domneva, da je bil najtežji policist v Pennsylvaniji, se je morala vršiti na dvorišču njegovega doma, ker ni bilo mogoče spraviti krste skozi vrata, ker je bila preobsežna. Na tisoče ljudi je korakalo mimo krste.

Petteier, ki je tehtal 456 funtov, je bil splošno znan kot velik jelec.

Prijatelji pravijo, da ni bilo zanj ničesar neobičajnega zayžiti dve koleši pri enem obedu poleg juhe, krompirja, sočivja in drugih stvari, ki spadajo zraven.

Sedem pastorjev v Beli hiši.

WASHINGTON, D. C., 22. okt. — Bela hiša ima sedaj pod streho sedem pastorjev, kojih dva imata s seboj svoji ženi. Tukaj zboruje ta teden konvencija kongregacionalistov, in predsednik je izjavil, da lahko nastani pri sebi devet oseb.

Frenkel dobil Rockefellerjevo nagrado.

MOSKVA, Rusija, 23. oktobra. Rockefellerjeva nagrada za leto 1925, posvečena najbolj znamenitemu prispevku za tehnično znanost, je bila podeljena profesorju Jakobu Frenkelu s politehnike v Leningradu.

Boji z Maročani v severni Afriki.

Vstaški Maročani so vprizorili več presenetljivih napadov. — Poročajo, da so zajeli štiri francoske baterije in da so masakrirali špansko posadko.

LONDON, Anglija, 23. okt. — Reuterjev poročevalec v Gibraltarju poroča, da so, kljub zadnjim uspehom španskih in francoskih sil v Maroku, došla poročila, ki očitno kažejo, da je še vedno več "obžalovanja vrednih" dogodkov, kateri niso objavljeni v oficijelnih komunikacijah in da ni niti sedaj popolnoma varen položaj Špancev in Francozov.

Tako so naprimer tekom preteklega nedelja Francozi izgubili štiri baterije vsel skrajno odločnega rifskega napada: če bi ne bil navzoč španski zračni oddelek, bi postal položaj skrajno resen. S pomočjo španskih avijatikov pa se je Francozom posrečilo iztrgati sovražniku tri topove.

V isti noči je bil španski oddelek v sektorju pri Alhucemas napaden od Rifeev, oblečenih v uniforme domačih španskih čet.

Posadka osem in štirideset mož, je bila masakrirana, z izjemo poročnika. Oficijelno se poroča, da znašajo španske izgube krog Alhucemas tisoč mož. Domneva se, da čakajo Rifei na viharje, ki se pojavljajo ob tem letnem času. Ti viharji preprečujejo dobavo z morja, kar bo Rifeem zlo olajšalo napad na Alhucemas.

RABAT, Maroko, 23. oktobra. Po uspehih, ki so bili posledica operacij, vodečih do zavzetja Mesuad verige, je prekoračila neka francoska divizija Uergo reko ter uveljavila zvezo s kolonami, ki prodirajo iz Bibane. Te čete korakajo sedaj proti Tazarinu.

MADRID, Španija, 23. okt. — Vspričo povečane španske politične in mirovne propagande je poslal Abdel Krim, ki se boji španskega kontakta, v notranjost dežele vse družine Bokoja in Adžir plemen. Tudi može teh plemen je premestil v druge odseke na fronti, ker se boji dezertiranja na špansko stran.

Načelnik vojnega kolegija Zdr. držav, polkovnik Margetts, je dopisal včeraj v Mellilo, na krovu križarke "Bustamante". Spremljala sta ga vojaški pribočnik, major Hodges ter španski vojaški atašeji v Washingtonu, major Casasus. Družba si bo ogledala pozicije v Adžir sektorju.

Smrtna kosa.

V Brooklynu je umrl rojak Lovrene Kueller, član Slov. Del. Podpornega Društva. Bolehal je dolgo časa na vodenici. Star je bil 40 let ter doma iz Viča pri Ljubljani. Pogreb bo v ponedeljek popoldne iz hiše žalosti 1275 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y., na pokopališče sv. Trojice. Naj v miru počiva!

La Follette odpotoval v Washington.

MADISON, Wis., 22. oktobra. Senator Robert M. La Follette mlajši je odpotoval danes v Washington na svoj prvi obisk v zveznem glavnem mestu, odkar je bil izvoljen na mesto svojega očeta v zveznem senatu.

Darrow zopet zagovornik.

CHICAGO, Ill., 22. oktobra. — Sodnik kriminalnega sodišča, W. Gemmill je včeraj imenoval Clarence Darrowa, ki je rešil vsilje

GREY O DOGOVORU V LOCARNO

Pravi pa, da se bo resnična moč teh dogovorov pokazala v tem, v koliko bodo ojačili Ligo. — Baldwin vidi uveljavljenje solidnega mira. — Ministrski predsednik je pozdravil pogodbe kot vzgled "nove volje v Evropi".

LONDON, Anglija, 23. oktobra. — Lord Grey je proslavil dogovor, sklenjen v Locarno. Čeprav je govoril z brezpogojnim zadovoljstvom o tem, kar se je doseglo, je vendar posvaril pred prevelikim navdušenjem, ki bi lahko dovedlo do reakcije.

— Če bomo mislili, da se je preveč doseglo v enem trenutku, se bo pozneje lahko razvila reakcija, vsled katere bomo premalo vrjeli v to, kar se je doseglo. Nevarnost prevelikega navdušenja dovede pogosto k reakciji, cinizmu, ki je dosti hujši kot pa preveliko navdušenje.

— V Locarno so zasadili nekaj, kar vsebuje možnost, da zraste v veliko drevo, pod kojega okriljem bodo lahko našli v bodočih letih zavetje in zagotovilo varnosti vsi narodi. To pa je mladika, ki potrebuje časa za svoje korenike, da prodrejo v mednarodno zemljo ter najdejo v njej oprijem. Ker je to šele slabotna mladika, jo lahko iztrga iz tal sak mednarodni vihar.

Največja konkretna stvar bo vstop Nemčije v Ligo, če bodo pogodbe odobrene. Vstop Nemčije bi zelo ojačil Ligo narodov, in cilj drugih članov Lige bi moral biti pokazati Nemčiji, da je stopila v nekaj, kar nima namena služiti narodnim ciljem, temveč velikemu skupnemu cilju zavarovanja mira, pri katerem ima Nemčija prav toliko interesov kot katerikoli drugi narod.

Lord Grey je nato obžaloval, da so stale Združene države na strani.

Z nauki konference v Locarno se je pečal tudi ministrski predsednik Baldwin.

— Čudež Locarna, — je rekel, — obstaja v tem, da se je pojavila prvokrat izza vojne v Evropi volja do mira. Vsled tega nam je bilo mogoče zgraditi na tej volji solidne temelje, ki bodo lahko nosili vsako zgradbo, ki bo postavljena nanje. Če bo obluba mira izpolnjena, kot trdno upam da bo, bo mir, katerega smo zgradili v zapadni Evropi, važen uvod k miru, ki bo končno uveljavljen po vsej Evropi.

Ministrski predsednik je tudi poudarjal važnost vstopa Nemčije v Ligo. To bi pomenjalo korak proti dnevu, ko bo Liga zastopnica vseh narodov sveta.

Richarda Loeba in Nathana Leopolda, da zagovarja štirinajst let starega Fred Curry-ja, revnega črnca, proti kateremu se bo pričel dne 28. oktobra proces radi uboja.

Curry, kojega dom se je nahajal na vznemirjeni meji črnega

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80	2000 Din. — \$37.40	5000 Din. — \$93.00
---------------------	---------------------	---------------------

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.10	500 lir \$21.75
300 lir \$13.35	1000 lir \$42.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za pošiljatelj, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujejo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
62 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto vsaj kot za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za tiskarstvo za celo leto	\$7.00
Za četrto leto	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

OMAMITE ZVER

To je na kratko rečeno parola generala Amos O. Fries-a, načelnika kemične vojske službe v Združenih državah, katero naj se uvede proti komunistom, anarhistom in slični golazni. Ta izvedenec glede zastrupljanja človeških mas s pomočjo vojnih plinov in drugih sličnih čednih stvari, se naravnost cedi od radosti, da ne bo v bodočnosti več treba streljati s puškami in kanoni na "mobs" — tolpe upornih, nezadovoljnih ljudi, temveč da bo mogoče "s pomočjo stotih funtov strupenih plinov začasno pomiriti in uspavati take razgrajane".

General Fries se je izrazil glede učinkovanja strupenih plinov in "čudovitega razvoja tega kemičnega vojevanja" vsled čianka, katerega je pričel v nekem listu pisatelj W. C. Shephard in ki je vseboval "Navodila za kontroliranje ljudskih drhali potom kemičnega vojevanja".

Ta "navodila" seveda niso privatnega značaja. Izdana so bila že leta 1921 in sicer od vrhovnega poveljstva ameriške zvezne armade. Leta 1922 so bila revidirana ter so s danes veljavna za redno armado. Vseled tega je generalu tem bolj neprijetno in mučno, da je bila njih objava izvršena sedaj. Kljub temu pa jih priznava.

Kemična vojna služba, — izjavlja general, — je ponosna na te regulacije. Ponosna je, da jih mestni policijski departimenti študirajo in da so jih pričeli prevajati v prakso. V teku desetih let se bo smatralo v tej deželi za zločin, če bodo skušali policisti, šerifi, pose ali pa oboroženi oddelki čet razgnati ljudske tolpe ali kako nepostavno zloravati na kak drugi način kot s pomočjo plinov. T. p. ni ne ubijajo, ne ranijo, ne oslepe in ne ohromijo kot delajo, kot znano, politijski krepelci, pištole, in strojne puške.

General Fries se torej zavzema za strupene pline kot orožje človečanstva, — v bolnišnicah ter umobolnicah dežele se nahaja na tisoče mladih ljudi, katere je to "orožje človečanstva" oropalo zdravja in razuma in ki so postali vsled zastrupljanja s plini duševni tepci ter neozdravljivi blazneci.

Pri nadaljnjih tisočih pa se pojavljajo strašna učinkovanja tega "kemičnega vojevanja" šele polagoma in učinke je opaziti šele po preteku let. Ti strupeni plini, — brez ozira nato, v kakšni obliki se jih uporablja, — spadajo med najbolj okrutna, prokletstva vredna vojna orožja modernega časa.

Potem ko je deprimel plemeniti vitez "dokaz" človečanstva strupenih plinov, je opisal v nadaljnjih izjavah potrebo orožja odpora.

Ogrožali nas bodo "mobs", ljudske drhali. Mir in red bo ogrožala ljudska sodra. To se bo seveda zgodilo pod vodstvom komunistov. Te je treba skrbno nadzorovati. "ker smo trdnega prepričanja, da se bodo v naši sredini živeli komunisti nekega dne dvignili ter skušali s požari, umori in roparskimi pohodi uničiti našo vlado ter ustanoviti isti režim terorja in morije, pod katerim plaka Rusija še danes".

Takaj pravi občudovanja vredni strateg, v kakšen namen se vzdržuje z velikanskimi stroški mogočne laboratorije vlade Združenih držav, v katerih nimna na stotine drago plačanih kemikov nobene drugega dela kot vzprijaziti eksperimente s strupenimi plini.

Namen vsega tega je ugotoviti najbolj učinkovite metode za emanuliranje in zastrupljanje komunističnih drhali, "ki se bodo neke dne dvignile ter skušale s požari, umori in roparskimi pohodi strmo glavi vlado ter ustanoviti boljševiški morilni sistem v Združenih državah".

Organi kapitalistične javnosti, — v vladi in izven nje, — govore ponavadi le o "zamanjem" sovražniku, če skušajo dokazati potrebo novih oboroževanj na vodi, kopnem in v zraku.

"Navodila za kontroliranje ljudskih drhali potom kemičnega vojevanja" pa dokazujejo to, kar bi moralo biti že davno jasno celokupnemu davstvu, organiziranemu in neorganiziranemu:

— V tej deželi se boje "notranjega sovražnika", — pod čemur se razume delavstvo, boreče se za izboljšanje svojega stanja ter svoje kemične oproščanje, — v neizmerno večji meri kot pa "zamanje-ga sovražnika" in proti temu notranjemu sovražniku se oborožujejo z veliko večjo energijo, — na vodi, kopnem in v zraku, — kot pa domneva zelo kratkovidni ameriški delavski razred.

Kraval v madžarskem parlamentu.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 21. oktobra. — V madžarskem parlamentu je prišlo večerj popoldne do ostrega boja med poslanci, tekom katerega se je nekemu poslanec skoro izrgalo ušesa, dočim je bil njegov nasprotnik dobesedno vržen iz dvorane.

Prejšnji voditelj "prebujajočega Madžarske", poslanec Gombos, je bil obdolžen od socialističnega poslance Fabiana, da se je združil z rumunskimi sovražniki na Madžarskem na tajnem antisemitskem kongresu, ki se je balje vršil v Budimpešti.

Ves razkačen je pihel Gombos preko dvorane, prijel Fabiana za ušesa ter jih skoro odtrgal. Herkulsko račnem socialistični poslanec Paver je priskočil na pomoč. Prijel je Gombosa ter ga vrigel preko svoje glave iz dvorane na hodnik.

Gombos se ni več vrnil k seji poslancev.

Razgled po slovenskih naselbinah.

Po "A. D." posnemamo: 18. oktobra popoldne so se zbrali pri rojaku Erjavcu na 19813 Muskoka Ave. v Nottinghamu, O. razni rojaki, med njimi tudi Frank Šmerke, Frank Pucelj in John Perko. Slednji stanuje na 19810 Muskoka Ave. ravno preko ceste od Erjavca. Sveda, pili so, in pili, in beseda je dala besedo, kjer pamet neha dajati. Začel se je prepir za prazen nič, kot je med pijanimi navada. Pucelj je bil dožan Perkotu \$2.00, in Perko ga je opomnil, naj mu plača dož, in po kratkem prerekanju je Pucelj tudi v resnici plačal \$2.00 Perkotu. Pili so naprej, ker gotovi ljudje nimajo nikoli dosti, in začel se je znova prepir, tekem katerega je Pucelj zahteval nazaj ona dva dolarja, katerega je vrnil kot dolg. Perko seveda ni hotel o tem nič slišati, in — ožen je bil v strelji. Pucelj in Perko sta se spopadla in začela obklati z nožem. Presuvala sta se do kuhinje, kjer sta se zvalila po stopnjicah navzdol na prosto, in tu se je boj z nožmi nadaljeval. Baj je rojak Erjavca ta čas spal.

Pa se je zbudil, ko je slišal vpitje in šunder. Tedaj so padli revolverski strelji. Strelji menda niso bili namenjeni Perkotu, toda njegova so zadela. Perko je Erjavcu prijatelj, in menda je hotel Erjavcu pomagati Perkotu proti Pucelju. Erjavce je bil kmalu potem aretiran in postavljen po \$10.000 varščino, a ko je Perko v ponedeljek umrl v bolnici, so Erjavce zadržali aretirali in ga obtožili umora, ne da bi mu dovolili bond. Erjavce je baje kot pripoveduje policija, priznal, da je streljal, dočim njegova soproga trdi, da ni nikdar videla revolverja v hiši. Erjavce pride pred veliko paroto, kjer se bo doglala njegova udel zba pri nesrečni smrti Perkota. Govori se še vse različne stvari, toda v glavnem je resnično, kot zgoraj navedeno, kar smo dobili potom našega poročevalca in policije. Ubiti Perko je bil star 41 let, doma iz St. Mihela. Zaposlen je bil v Fisher Body Co. v Clevelandu zapuška žena, 5 otrok in tri sestre, v starem kraju pa enega brata.

Jugoslavia irredenta.

Fašistovskega duhovnika to je nahujskal italijanskega župana v Vertenelju, da je nagna vse svoje ljudi v cerkev in ko je začel župnik Visnich pridigovati v domačem jeziku, so zapustili cerkev vsi. To je bilo dogovorjeno in škofu ter politični oblasti sporočeno, da ljudstvo ne mara slovenske besede v cerkvi. Glavina se je moral vdati. Tako so italijanski v duhovski obliki že pod Avstrijo poitalijančevali cerkev v Istri.

Bandit Colarich pred porotnim sodiščem. V Puli se vrši, kakor že znano, razprava proti banditu Ivanu Colarichu, ki je bil vodja dobro organizirane roparske bande. Obtožen je večjih tatvin, roparskih napadov in umorov od 1923 dalje. Bandit se je rodil v Poreču. Njegov oče je umrl v neki bolnici pri Mariboru tekem vojne, njegova mati pa v begunskem taborišču v Wagni. Radi tatvine je bil že v zgodnji mladosti kaznovan. Izučen je v mesarski stroki in je bil zaposlen v mornariški klavni ei, pozneje pa v kuhinji taborišča v Wagni. V Pulo se je vrnil leta 1921 in zopet delal pri nekem mešarju. Ali delo mu ni ugajalo, marveč mislil je na tatvine in rope in kmalu dobil sebi primerne družbo. Prva obtožena zadeva tatvine v hiši dr. Lieausija v Puli 8. julija 1923. Tatovi so odnesli 10.000 lir v gotovini in 2000 lir v bonlih. Zanimivo je, da ga je po tatvini dr. Lieausi povabil na razgovor in se e Colarichu temu vabilu tudi odzval. Soobtoženci se selajo glede te tatvine povsem nebolžne, zavračajo jo na Collarichu, on pa na nje. Colarich je tr. Lieausiju celo pomagal iskati s šabstijana Cosalterja. Na cest ga ustavila dva orožnika Drožnik Ballotta ga je hotel prijeli ali Colarich se je branil in na del revolver. Ballotta je zmerjal Colaricha in ga dregnil v roko na kar se je revolver nagnil in zadet je bil drožnik orožnik Cosalter. Ko je Ballotta to videl, je vrigel puško na tla in bežal, kar je mogel. Razprava bo trajala cel mesec.

Tatvina v Trstu. Pomorska transportna družba v Trstu ima svoj sedež v ulici Geppa št. 2. Ponoči so vdrl v pisarno tatovi in odnesli 60.000 lir denarja. Najbrže so vedeli, da je družba oni dan inkasirala večje svete.

V Opatiji prirede prihodnje leto razstavo vin v večjem obsegu. Razstava bo služila najbrže vinotracem iz starih provin in ne bo v korist domačemu vinu. Opatija je vedne polna tujecev. Pred kratkim jih je prišlo 994. Letos je bilo v Opatiji tujecev 39.136.

"Gorška Straža" je bila zopet zaplenjena. Še predno je bila naklada dovžkana. Odlok pravo, da se je v dovžniku "ščuvalo proti državi in proti se danjemu šolskemu zakonu". Za plembo je bila izvršena izredno hitro, kar kaže, kako veliko pozornost obrača oblast na slovenske časopise.

Smrti kosa. Na Vrh sv. Mihaela pri Mirnu je umrl po Spodnjem Krašu do bro znani učitelj Cotič. V grob ga je spravila bolezen, ki si jo je nakopal v vojni.

Križničeva tovarna v Klavžah pri Podmelcu je prišla v last Jose Colombo. To varna je bila zgrajena za izdelovanje parketov. Imela je lastno žago in napravo za izdelovanje ledu. Vrednost podjetja je velika.

Kako je italijanski duhovnik don Visnich nagajal škofu Glavinu. Fašistovska glasilo v Trstu je očitalo te dni staremu donu Visnichu, da ima dolg jezik in da je slovenskega mišljenja. Don Visnich je bil razžaljen ne radi dolgega jezika, ampak radi očitanja slovenskega mišljenja. Poskrbel je, da je prišlo v javnost, kako se je on boril v svojih mladih letih s tržaškim škofom Glavinu. Škof je ukazal Visnichu, da mora prepovedovati v domačem jeziku v cerkvi. On pa tega ni hotel. Za

V Uvah na Koroškem je pri občinskih volitvah zmagala črnetsko-delavska zveza. V občini zastopu so sami domačini.

V Bazovci pri Trstu je umrl Andrej Grgič, posestnik in krečmar.

Nova vojna ladja. V ladjedelnici v Tržiču so spuštili v morje novo vojno ladjo, ki je minonosec z imenom "Dardaneli". Grajena je na račun vojne ministristva. Splovitvi je prisostvoval tudi minister Belluzzo. Naglašalo se je pri splovitvi, da je to prva vojna ladja, zgrajena v odrešeni pokrajini.

Peter Zgaga

Te dni sem videl Blaznikovo Pratičo za prihodnje leto 1926. Tako je, kot so bile vse dosedanje. Za koledarskim delom je živopis "naše vladarske rodbine Karajorgjevičev". Prednikov sedanjega kralja pa je malo navaja. Komaj dva. Bilo jih je več — prednikov in zlahtnikov in vsi so storili nesrečno smrt. Edinole oče sedanjega kralja je umrl v postelji, kot se človeku spodobi. Vsi drugi so pa umrli v škornjih, opankah ali čizmah. Izjemo tvori zadnji Obratovič, ki je bil ob svoji smrti v copate obut. To pa zato, ker mu napadaleci niso dovolili toliko časa, da bi se spodobno preobul in preoblekel.

Pred par leti sem bil v Beogradu, v najzanimivejšem mestu današnje Jugoslavije. Pokojnega kralja Petra sem videl skoraj sleherni dan ob enajstih dopoldne, sedanjega srbskega kralja Aleksandra pa vsak četrtek zvečer med drugim in tretjim dejanjem v gledališču.

Nekega nedeljskega popoldne mi je razkazoval penzioniran srbski oficir zunanost kraljevskega bivališča. Povedel me je pod balkon, od koder se vrgli trupli kraljice Dage in njenega moža Aleksandra. Na tlaku mi je s peto očrtal mesto, kjer sta ležala v tisti strašni, usodepolni noči.

— Eto ti, — mi je razkladal — amo smo bacili Dragu. I ovdje, pokraj nje, — mnogog muža. To mi je pripovedoval hladnokrvno in tako mirno kot da bi pofatane vojaške konzerve prodajal.

Toda po dolgih letih so se najbrž tudi Srbi že vsaj deloma civilizirali. Če bodo slučajno zahrepeneli po republiku, bodo izvršili nekrvavo dejanje ter poslali kralja h kake-mu nemškemu stricu, katerih ima po svoji soprogji več kot preveč. Pribito dejstvo je namreč, da ne zna noben narod svojih kraljev tako hitro in temeljito odstavljati, kot jih znajo Srbi.

Srednja starost se pojavi pri moškem tedaj, ko pravi: Nak, tako pa ne more iti več naprej. Prihodnji mesec bom pa začel šparati.

Najboljše nadomestilo za premog je železniški tiket, na katerem je natiskano ime "California".

Ne bo drugače: Amerika bo morala posoditi Franciji še par tisoč milijonov dolarjev, ako bo hotela lobiti nazaj tisto, kar ji je posodila tekem zadnje vojne.

Narava je pa res krvoločna. Le pomislite, koliko mačk mora pokrati, predno napravijo krzmarji isušijo podlogo za žensko suknjo.

Vsled štrajka antracitnih premogarjev, morajo ljudje greti svoja stanovanja z mehkim premogom.

In premogovni baroni se smejejo v pesti. Premogovni baroni nimajo namreč samo trdega premoga v izobilju, pač pa tudi mehkega.

Grozde v New Yorku je precej drago. Newyorško je po \$1.35 basket. Kaj se hoče — bo pa vino toliko bolj vodeno.

Kvartaska skupina je vabila rojaka v svojo sredo. — Prisedi vendar, enega manjka, da homo udarili par partij. — Ne znam kvartati, — je odvrnil rojak.

— Kdo pravi, da ne znaš? Saj smo te še včeraj videli s kvartami v rokah. — Da, tudi jaz sem mislil, da znam igrati, pa sem se včeraj zvečer prepričal, da ne znam. Osnili so me za petintrideset dolarjev.

Zopetno vretje na Balkanu.

V Grčiji se je položaj po razpustu narodne skupščine še poostiril. V ospredju je konflikt med šefom vlade Pangalosom in Papanastazijem, šefom republikanske unije. Ta konflikt je tem pomemben, ker predstavlja republikanska unija edno politično stranko na Grškem, ki se je po posrečnem puču z dne 25. junija t. l. pridružila Pangalosovi oziroma ga podpirala v parlamentarnih akcijah. S tem, da je nastal razdor med Pangalosom in Papanastazijem, je izgubila vojaška klika, ki vrši diktaturo na Grškem, še zadnjo civilno stranko v deželi in je omejena le še na vojaške kroge. V tem je glavni pomen dogodka, ki je izzval celo proglas obsednega stanja ter pritiral situacijo na ostrino.

Geneza tega razdora sega še v čas pred razpustom parlamenta. Kakor znano, je posebna komisija parlamentarev izdelovala novo ustavo. Ta tridesetčlenska komisija je bila sestavljena samo iz članov republikanske unije in pa iz nov članov — pristavi skupin Pangalosa, Kondilisa in Gonatasa, ki so vsi višji častniki. Predsednik komisije je bil baš Papanastazij, šef republikanske unije.

Usoda te ustavne komisije je znana. Ustavni načrt, ki ga je izdelala, je v mnogih točkah bistveno nasprotoval osnutkom, kakor jih je bila že poprej izrekla večina zbornice; toda ugajal tudi ni diktatorski vladi. Po zakoniti dolobi pa bi morala vlada kljub temu objaviti to ustavo ter jo kratkoma uveljaviti, zbornica bi imela le pravico, v roku štirinajstih dni izvesti modifikacije posameznih ustavnih členov, ki bi ji ne ugajali. Na to določbo se je baš opiral Papanastazij, zato v sporu z Pangalosom ni hotel odjenjati: nasprotno je bil ta očividno presenečen, ker bi bil pričakoval, da ne bo Papanastazij sestavil nove ustave po njegovih željah in navodilih.

Iz tega spora se je rodilo gorje. Pangalos je kratkoma lastnoročno spremenil posamezne člene ustave in jo nato proklamiral. V to zakonito ni bil privrčen; on bi bil moral ali razglasiti ustavni načrt komisije v celoti ali pa prepustiti narodni skupščini, da izvede korekturo v zakonito določenem roku štirinajstih dni. Oboje mu je bilo nasprotno; v prvem slučaju bi bili zmagali v stvari civilni republikanci Papanastazijevi, v drugem pa bi o ustavi odločala venizeliščina večina zbornice, kar bi mu bilo še nesimpatičnejše. In Pangalos je volil tretje, — diktiral je kratkoma svojo voljo tako proti komisiji kot proti parlamentu.

V oficijozni noti se vlada opravičuje, češ, da je morala v izvrševanju "narodove volje" korigirati nespametne člene komisije-jene ustavne načrta, na pr. proporcionalni volilni sistem, določbo, da sme biti ministrski predsednik samo eno leto na vladit. V ostalem pa da bo imela nova zbornica pravico, v zakonitem roku petnajstih dni izvršiti revizijo uvedene korigirane ustave.

Papanastazij je izvajal posledice ter je v posebnem energičnem proglasu apeliral na narod, za kar je moral kratkoma v ječo; vojak, osobito če so diktatorji, ne poznajo šale. Po deželi je nastalo vznemirjenje. Pangalos je smatral za potrebno, proklamirati obsedno stanje.

Kaj sedaj? Papanastazij je bil pač pri zadnjih volitvah s svojim radikalnim republikanizmom potegnil za seboj levičarske elemente, osobito tudi maloazijske begunce. To so ljudje, ki bi mogli riskirati tudi resnejšo borbo, da vržejo neljube tirane. Toda vprašanje je, če predstavlja Papanastazijeva stranka, ki se je zbrala v dobi demagogije, enotno in krepko falango in če ni že velik njen del preskočil k Pangalosovi. O tem vlada popolna neorijentiranost, cenzura in diktatura sta doobara prikrila dejansko stanje. Potrjuje se, da je bilo na Grškem zavladalo veliko nezadovoljstvo s parlamentarnim delom zadnje zbornice, ki je trtila čas z besednimi bitkami; da bi volile prešli na stran generala, je vendarle malo verjetno.

Pripomniti je še, da so Pangalos odločno nasprotne tudi vse ostale stranke, o-obito venizelisti obeh strank, ki se sploh nista dali zastopati v ustavni komisiji. Zato je tem interesantnejše, kako se bo boril svojeglavni Pangalos proti tolikim nasprotnikom.

Premalo fašistov. Fašistovski "Il Popolo di Trieste" toži, da je še premalo fašistov. Vidi se po Trstu sicer že zelo mnogo fašistovskih znakov. Ali morajo se podvojiti, morajo se pomnožiti tako, da se bo vsakih deset korakov srečalo fašista. Drzna želja, ki se najbrž nikdar ne izpolni.

Od doma je zbežala vsled nesrečne ljubezni 20-letna Adela Ravnikova. Dožgo časa so jo iskali, pa zaman. Slednjič so našli ob meji v nekem vodnjaku truplo nesrečne mladenke.

NAD 400 MILIJONOV DOLARJEV SKRITIH V NOGAVICAH

Soglasno z izvedenci ameriške zakladnice je več kot 400 milijonov dolarjev nakopičenih izven bank. Dosti toga denarja je stlačeno v stare in nove nogavice. Dosti ga je v starih posodah za sladkor in za čaj. Nekateri ljudje skrivajo svoj zaslužek pod modroce. Nekateri imajo navado zakopati svoj denar v klet, v vrt itd. Ljudje imajo radi denar pri sebi, ker ga imajo tako radi. Toda, kaj je denar v primeri z zdravjem? Zdravje in moč pomenjata dosti več za vsakega. Trinerjevo Grenko Vino je zdravilo, ki vam pomaga ostati pri dobrem zdravju. Ščiti vas pred slabim tekom, zaprtjem, plini v črevesju, glavobolu, nervoznosti, nemirnemu spanju in podobnim nadlogami, ki so v zvezi z želodčnimi neredi. Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ima Trinerjevo Grenko Vino v zalogi, če ne, pa pišite na: Joseph Triner Company, Chicago, Ill. Če čutite jeseni ravnatične ali nevrlogične bolečine, dobite hitro pomoč z uporabo Trinerjevega Linimenta. (Ad.)

VAŠI PRIHRANKI SO VAŠA NAJBOLJŠA ZASLONBA!

Najsibodo še tako skromni, vendar so vam zaslonba, na ko-jo se lahko zmiraj zanesete.

Hranjenje je že samoočebi vrlina in korist, a temvečja je korist, ako se prihranki naložijo v sigurno banko, katera plačuje primerne obresti.

Vložite tedaj svoje prihranke pri nas na — "SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer vam nosijo 4% obresti na leto. Mesečno obrestovanje. Sigurnost zajamčena pod nadzorstvom države New York.

Vse bankovne posle izvršujemo brzo, točno in solidno.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI!
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Lz življenja angleškega rablja.

Za "G. N." priredil A. Š.

(Nadaljevanje.)

Med drugimi se je seznanil v Southamptonu z neko mlado žensko, s katero se je poročil, nato pa kmalu izgubil s 30.000 dolarji, ki so bili njena last. S to vsoto se je potem vrnil k Edith Pegler, kateri je dejal, da je z velikim dobičkom prodal neko staro, slavno sliko, dele velikega mojstra srednjega veka. Tri mesece zatem se je preselil z Edith Pegler v Bristol, kjer je otvoril prodajalno.

Čim se je tu nekoliko ustanovil in si uredil svoje stvari, je že pričel prežati za novimi žrtvami. No, žrtve je kmalu našel. V avgustu 1. 1910 se je seznanil z neko Miss Beatrice Munda iz Cliftona, katero je ta mnogizkušeni ljubimec, "Henry Williams", kakor se je zdaj imenoval, naravnost očaral, tako da je postala že dne 26. avgusta — jedva tri tedne zatem, ko se je z njim seznanila, — "Mrs. Williams".

Smithu je bila seveda samo za njen denar, ne pa zanjo. Ona je bila hčerka bančnega ravnatelja, in ko je slednji umrl, ji je zapustil 15.000 dolarjev. Ker pa je bila osamljena in ni imela nobenih izgledov, da bi lahko ta denar v kakih trgovini plodno naložila, je dovolila, da sta postala najstrie in brat upravnika tega denarja.

Vsega tega pa Smith pred poroko ni vedel, zato je kmalu potem izprevidel, da se mu v tem slučaju trik ni obnesel. Prišel je tuhtati, kaj mu je storiti ter je prišel kmalu do zaključka, da je najbolje, če za nekaj časa izgine s pozornosti ter počaka boljše prilike. Kakor je sklenil, tako je tudi storil, in kmalu ga je vžela tudi.

In tu je dosegel George Smith višek svoje zlobojske kariere. — Na vsak način je hotel dobiti o nih petajst tisoč dolarjev ženinove denarja, hkrati pa je tudi vedel, da jih ne more dobiti prej kot po njeni smrti.

Prav tako onemoteno in ravno dušno, kakor jo je zapustil, se je prebrisani lopov spet vrnil k nji. Svoj načrt je imel natančno zasnovan, ko se je nekako poldrugo leto nato, ko je zapustil Beatrice Munday, v Weston Super-Mare z njo zopet sestel.

Smithova hipnotična atrakcija je zopet zmagala. Par objemov in poljubov, in že so bile zaceljene stare rane.

Sedaj je postal Smith najnežnejši mož svoje Beatrice; odšel je z njo na letovišče ali kampiranje v Heme Bay, kjer ji je dejal, naj naredita oporoki, s katerima bosta drug drugemu zapustila vse svoje imetje. Ženica je bila zadovoljna. Naredila sta oporoki ter ju podpisala pred notarjem.

Dne 10. julija je peljal svojo ženo k zdravniku, kateremu je dejal, da je slednja podvržena krčem. Zdravnik ni mogel ugotoviti nikakih simptomov krčev, vendar

ji je zapisal zdravilo. Zdaj je bilo torej vse v redu za končni račun. Oporoki sta bili narejeni in podpisani in zdravnik je vedel, ali vsaj domišljeval si je, da vse, da je omenjena ženska podvržena krčem. Sedaj ni preostajalo ničesar drugega, kakor da jo napade tak krč, kateremu bi podlegla.

In tak "krč" jo je napadel v soboto zjutraj, dne 13. julija. Oh, polomihljaj zjutraj je šel Smith ven, da bi kupil jestvine za zajtrk. Ob osmih pa je bil že ves prestrašen in zasopel v zdravnikovo pisarno, kjer je dejal zdravniku:

— Pojdite takoj z menoj! Bom jim se, da je moja žena mrtva!

In res: bila je mrtva! Zdravnik jo je našel mrtvo v kopalni banji; glavo je imela pod vodo in bilo je očitno, da je utonila. Zdravnik, ki je mislil v domnevi sugetivne izjave, da je bila žena podvržena krčem, ni videl pri tem ničesar nenavadnega ter je popolnoma naravno mislil, da je ženska pri kopanju prijel krč, kakor si ni mogla več pomagati ter je žalostno utonila.

Tudi koronerjeva porota je bila natančno istega mnenja. Brat umrle ženske pa je nekaj smilil ter prijal koronerju pismo, v katerem ga je prosil, naj celo stvar čim natančneje in temeljiteje preišče. Ko je Smith za to izvedel, se je delal strašno užaljenega ter je igral tako izborne svojo ulogo, da je imel vse simpatije na svoji strani. Kmalu nato je dobil obvestilo, da je glasom oporoke podedoval po svoji ženi 15.000 dolarjev.

Z denarjem varno v žepu in truplom nesrečne žene varno v grobu, se je čutil lopov spet prostega. Šel je spet k Edith Pegler, s katero je spet odprl več prodajalno v južnem delu Anglije. Sedaj je imel zagotovljeno eksistenco, toda lahkota, s katero je prišel do zadnje vsote denarja, ga je tako namnila, da je sklenil zopet poizkusiti svojo srečo.

V septembru leta 1913 je našel že nov subjekt, na katerem je sklenil operirati. Seznanil se je z Miss Alice Burnham.

— Iti moram na Španjsko po kupčiji, — je dejal Edith Pegler, in ta mu je seveda verjela.

Ideja, da se ženi in potem žene moči, je postala sedaj takorekoč njegov program. Osem tednov nato, ko se je privikrat sestel v Portsmouthu z Miss Alice Burnham, ljubko bolniško strežnico, se je z njo že oženil. Kmalu po poroki jo je zavaroval za deset tisoč dolarjev ter jo nagovoril, da je naredila oporoko v njegovo korist. Nato je tudi nji vtepel v glavo, da je podvržena krčem in peljal jo je k zdravniku, kateremu je natvezil isto, kakor prej v slučaju Miss Munday. In končno, ko je vse uredil, jo je utopil v banji, natančno mesec dni po poroki.

Tudi v tem slučaju se mu je ponikah simptomov krčev, vendar srečilo premamiti zdravnika in

koronerjevo poroto, ki je izjavila da je nastopila smrt po nesreči.

V tem slučaju je nastopal lopov pod imenom George Smith, iz česar je razvidno, kako je bil previden, kajti njegovo polno ime se je glasilo George Joseph Smith.

Sedaj pa je pričela nekaj sumiti hišna gospodinja, pri kateri je Miss Burnham prej stanovala.

O Požiču je bil Smith zopet skupaj z Edith Pegler. Kakor vidimo, je vso stvar uredil v treh mesecih. Druga "nvesta" je že prišla in šla in njegov žep je bil za deset tisoč dolarjev težji. Toda tudi zdaj mu žilica ni dala miru. Takoj se je pričel ogledovati po novih žrtvah in kmalu se je seznanil z Elizabetho Lofly, v kateri je takoj videl primeren objekt svoje delavnosti.

Zdaj mu je vzel samo tri dni od prvega snidenja z Miss Lofly, kateri se je predstavil kot "John Lloyd", da se je z njo poročil.

Kako nagel je bil ta zločinski Don Juan, je razvidno iz njegovega dnevnika:

S. decembra — Najel sobe v Highgate.

15. decembra — Miss Lofly je prišla.

17. decembra — Poročni dan.

Še isti dan je odvedel lopov Miss Lofly k zdravniku, in nesrečna ženska je naredila oporoko v njegov prid. Naslednjega dne, 18. decembra zvečer, je ženska utonila v kopalni banji.

Tudi zdaj je šlo vse gladko izpod rok, kakor običajno. Zavarovalna družba je obvestila žalujčega soproga, da mu je žena zapustila 12.000 dolarjev.

Toda sedaj pa je bila zapečatena lopoveva usoda. Ta nenavadna smrt v tako čudnih okoliščinah je izzvala pozornost med londonskih listov, in neki velik londonski dnevnik je z velikimi črkami natisnil na prednji strani "Smrt mlade žene v kopalni banji".

Smith je naredil veliko napako, ker si je izbral to poljuden za pozorišče svojega zločina, kajti londonske liste čita po vsej Angliji. Posebno pozornost pa je postala že prej omenjena gospodinja od Alice Burnham, kateri se je zleto skrajno čudno, komaj par tednov po smrti Alice Burnham umrle že druga mlada žena, in sicer v enakih okoliščinah. Omenjena ženska je pisala na policijo, in slednja je naročila detektivskemu inspektorju Neilu s Scotland Yarda, naj nemudoma to stvar preišče.

Baš ko je šel Smith v poslopje zavarovalne družbe, kjer je hotel dvigniti zavarovalnino, ki mu jo je zapustila nesrečna žena, ga je ustavil detektiv Neil.

— Ali ste vi John Lloyd?

— Da, — je ovrnil Smith.

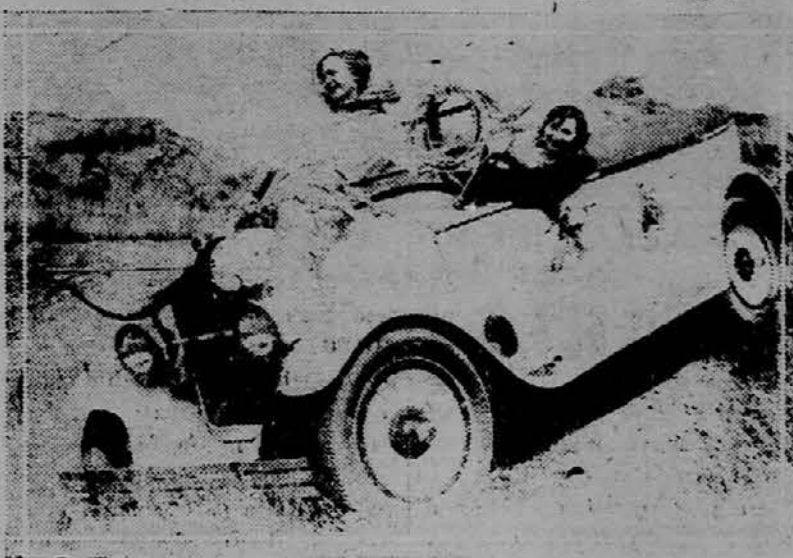
— Dne 17. decembra ste se poročili z Margaret Lofly, ki je bila naslednjega večera najdena mrtva v banji na Bismarck Road, Highgate? —

Smith je moral seveda potrditi to vprašanje.

(Dalje prihodnjič.)

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

ROMANTIKA IZGINJA

Kmalu ne bodo več cowboys na konjih zganjali čred po Zapadu. V ta namen se bodo posluževali avtomobilov. Na sliki vidite dve veseli cowgirls v razkošni kari.

UMOR GROFA TISZE

V procesu proti morilecema madžarskega ministrskega predsednika grofa Stefana Tisze, je nastopila sedaj nepričakovana izprememba. Sodni dvor je pred leti izrekel obsodbo, skatero je obsodil morilec: žurnalista Pavla Keryja na smrt, njegova pomočnika Stankowskega in Gartnerja, pa vsakega na 15 let težke črce. Obtoženece Hüttner, ki je bil med najplivnejšimi pričami, je umrl v ječi in isto pot je šel za njim Dobo. Obsodbo, ki je bila zelo huda, je sprejelo ljudstvo s precejšnjim odporom, toda radi razmer, ki so tiste čase vladale v madžarski javnosti, se ni pojavil nihče, ki bi to javno izrekel. Sedaj pa je prišel Stankowsky z novimi pojasnili. Izjavil je, da hoče opisati stvari tako kot so se izvršile.

Soobtoženece Gartner, je rekel Stankowsky, je žrtve nepravilnega sodnega postopanja, ker je Hüttner lagal pred sodiščem. Stankowsky je razložil svojemu advokatu dejanski položaj ob umoru grofa Tisze in je prosil, da se njegove izjave zabeležijo v zapisnik. Pojasnjevanje je trajalo tri in pol ure. Glasom izjav Stankowskega, je povzročitelj smrti grofa Tisze on sam; poleg njega pa je skrivala umora cela vrsta ljudi, ki so danes na svobodi.

Umor grofa Tisze sploh ni bil v naprej dogovorjen. To si je izmislila policija. V procesu sta igrala veliko vlogo dva avtomobila, ki sta v revolucionarnih dneh na Madžarskem rekvirirala živila. V enem teh avtomobilov je sedel Stankowsky, v drugem pa ljudski komisar Bela Szanto. S slednjim je bil še poročnik Korviny, stotnik Lajer in nadporočnik Girtler.

Avtomobili so se srečali na odprti cesti ter so krenili proti vili Tisze. Bilo je sklenjeno, da se grof Tisza ne umori, marveč da se ga samo onemogoči, ker je bilo znano, da je nasproten revoluciji. Pri vpadu v Tiszovo sobo je bil najbolj glasen neki mož po imenu Šandor. Morilec so potrkali na hišna vrta in so povedali, da nimajo namena grofa umoriti, temveč ga samo aretirati. Vojak, ki je Tiszo ustrelil, je storil to iz lastnega nagiba. Na vprašanje, čemu je vojak to storil, pravi Stankowsky, da se je zgodilo radi tega, ker se je hotel Tisza braniti z revolverjem.

S tem je postavljena zadeva umora grofa Tisze čisto v drugo luč in ni izključeno, da pride po teh važnih izjavah do revizije procesa.

K izjavam Stankowskega sta se sedaj oglasili dve verodostojni priči Tiszozvega umora, grofica Tisza in grofica Almasyjeva, ki sta bili usodnega dne navzoči v vili, in sta čuli in videli celo stvar. Obe dami sta najprej sodili, da je umoril grofa poznejši ljudski komisar Poganyi. Pozneje se je izkazalo, da je to napačna domneva. Morilec Šandor, ki je ustrelil Tiszo je vodil vojaško patruljo. Njegovo popolno ime je Šandor Bahary. Mož je danes živ in se je nedavno sam javil potičjskim oblastem radi vesti, ki ga je opominjala k pokori. Toda policija je Biharyja zavrnila, češ, da se mu blede. Zato so moža zaprli v norišnico. Tam se je izkazalo, da morilec ni blazen, temveč le

zelo eksaltiran. A tekem let so mu živeli tako popustili, da je bil zares potreben zdravniškega negovanja. Sedaj zahteva policija, da se Bihary ponovno zasliši in eventualno šele potem ponovno sklepa o obnovitvi senzacionalnega procesa.

ZDRAVJE IN ZMOŽNOST

Znani ameriški časnikar McFadden piše:

— Zdravje povzroča delavno zmoglost.

— Delatna zmoglost ohranja zdravje.

— Z zdravjem in močjo kot temeljem se vsak človek lahko dvigne na mesto izvršnega delavca.

Da napolni močno delodajalca?

Ne to je le stranski proizvod Resnični vzrok leži v delavcu samem.

Spretnost na tem ali onem polju pomenja, da je mogoče izvršiti gotovo delo z manjšim naporom, z manjšo uporabo življenjske sile.

Življenska sila pa je življenje samo.

Spretnost v izvajanju kakoga dela prihranja moč živcev.

Moč živcev in vitalnost sta zdravje in življenje.

Temelj delovne zmoglosti je zdravje.

Zdravje pomenja večjo sprejemno sposobnost, zanesljivost v krizi, manj napak ter boljše delo.

Ob zdravju je delo užitek. Brez zdravja pa je napor. Naporno delo in pomanjkanje zanimanja — kratkata življenje.

Zdravje in delavna zmoglost sta partnerja pri podaljšanju življenja. Skupaj tvorita dobrodelen krog.

Več dela lahko izvršite, če vršite dobro delo.

Nezmoglni lahko težje dela, a doslej manj. On zaprav več moči in več vitalnosti in vitalnost je življenje. Nezmoglni potratijo več časa in čas je denar.

Nestrpnost troši delavno silo. Škodli telesu ter dopušča manjšo delno delo.

Veselost varuje zdravje. Veča sprtnost roke in oči. Daje duhu prožnost in moči, pomirja živce ter lajša delo.

† V SPOMIN.

Danes 24. je eno leto, odkar si nas dragi soprog in oče za vedno zapustil, a ostaneš nam vedno v spominu.

Družina Pollock.

Luzerne, Pa.

Največja Prodajalna Perla
Po najnižji ceni
NAJBOLJŠE BLAGO
iz naše prodajalne na
debelo. Lahko dobiti
celo pukano in čisto
mehko perjo. Mi prodajamo
na debelo ter vedno sveže in čisto
blago, ne pa preležano kot v drugih
trgovinah. Posiljamo po Ameriki
in Kanadi. Pišite po BREZPLAČNE
uzorce perja in druge podrobnosti.
ALBERT STETZ, Dept. 3,
138 Passaic St., Passaic, N. J.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Oskar Wilde

Hiša sodbe.

Tišina je bila v hiši sodbe. In človek je stopil nag pred Boga.

In Bog je odprl življensko knjigo človekovo in je govoril človeku tako: Tvoje življenje je bilo zlo in bil si krut proti onim, ki so te prosili pomoči. In napram onim, ki so bili v sili, si bil trd in neumljen. Bedni so klicali k tebi in ti jih nisi slišal in klic mojih v bolečini je našel pri tebi gluha ušesa. Nastopil si svojo dedščino in poslal lise v sosedov vinograd. Jemal si kruh otrokom in ga metaval psom v žrtje. In moje gobave, ki so prebivali v močvarah in živeli v miru in mene hvalili, si ti pogljal po deželni cesti. In na moji zemlji, iz čigar naročja sem te ustvaril, si preplaval nedolžno kri.

In mož je odgovoril in rekel: "Tako sem delal."

In zopet je Bog odprl knjigo življenja.

In Bog je rekel človeku: Tvoje življenje je bilo zlo in iskal si lepoto, ki sem jo razodel in šel si preko dobrega, ki sem ga skrivil. Stene tvoje sobe so bile pokrite s slikami in iz svoje grošne postelje si vstajal ob pesmi pisalk. Postavil si sedem žrtvenikov gréhom, katere sem trpel in jedel si jedila, ki jih ne bi smel jesti. V skrat tvoje plašča so bila uvezena tri znamenja sramu. Tvoje podobne malikov niso bile niti iz zlata, niti iz srebra, niti iz kake druge kovine, ki za vedno ostane, ampak iz mesa, ki umrje in preide. Pomagal si njihove lase z lepoto in jim dal granatna jabolka v roke. Njihove noge si poročil s safranom in prostrl preproge pod njimi. Z antimonom si pobarval njihove

trepalnice in z miro pokrtil njihovo telo. Priklanjal si se jim do tal in prestoli tvojih malikov so stali v solnce. Razkazoval si solnce svojo sramoto in mesecu svojo norost.

In mož je odgovoril in rekel: "Tako sem delal."

In tretjič je odprl Bog življensko knjigo.

In Bog je rekel človeku: "Indobno je bilo tvoje telo in z zlim si plačeval dobro. Roke, ki so te hranile, si ranil in prsi, ki so te dojele, si zaničeval. Kdor je prišel žejan k tebi in te prosil vode, je odšel žejan, in izgnance, ki so te skrivali ponoči v svojih šotorih, si izdal ob jutranji zori. Sovražnika, ki ti je prizanesel, si ubil zavratno in prijatelja, ki je šel s teboj, si prodal za denar in onim, ki so te ljubili, si dajal le prazen nič zato.

In človek je odgovoril: "Tako sem delal."

In Bog je zaprl življensko knjigo in je rekel: "Resnično, poslal te bom v peklo, v dno pekla te bom poslal."

In človek je zaklical "Tega ne moreš."

In Bog je rekel človeku: "Za-

kaj te ne bi mogel poslati v peklo? Iz kakega vzroka?"

"Ker sem vedno živel v peklu," je odgovoril človek.

In tišina je zavladala v hiši sodbe.

In čez nekaj časa je Bog izpregovoril: "Ker vidim, da te ne morem poslati v peklo, te bom poslal v nebesa. Resnično v nebesa te bom poslal."

In človek je zaklical: "Tega ne moreš."

In Bog je rekel človeku: "Zakaj te ne bi mogel poslati v nebesa?"

"Ker si jih nisem mogel nikoli in na noben način izmisliti," je odgovoril človek.

In tišina je zavladala v hiši sodbe.

"Tretji naval" fašizma.

Glavni fašistovski tajnik Farinacci naznanja, da bo mesec oktober prinesel tretji naval fašizma. Po Farinaccijevi izjavi se je drugi naval pričel z njegovim imenovanjem za glavnega tajnika fašistovske stranke. Farinacci je pompozno sporočil: Iz Barija naznanjam vsej Italiji, da bo mesec oktobra začel fašizem svoj tretji naval. Režim bo po zagotovljeni zakonov za svojo obrambo spravil pod streho zakone za obnovo, ki bodo spopolnili program fašistovske revolucije. Tretji naval bo potekel mirno, akonas ne bo nihče motil. Ako si bo kdo drznil ovirati našo pot, mu bomo dali za spremstvo silo.

Dospela je VELIKA

Blaznikova PRATIKA

za leto 1926. Cena 25c komad.

V pratiki je poleg koledarja in raznih zanimivih navedb tudi zgodovina 200-letnega obstanda. Prva pratika je namreč izšla l. 1726.

Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

35 in 70 centov po lekarnah. Pazite na trgovniško znamko Sidero. F. A. D. RICHTER & CO. New York, N. Y.

Popolnoma varno naložite denar v

LJUBLJANSKO POSOJILNICO

V Ljubljani, Mestni trg šte. 6, Jugoslavija

Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje najbolje.

AMERIKANCI! Nalagajte svoje prihranke v Ljubljansko posojilnico!

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Zaupanje

se zahteva pri izberi pravih zdravil za vašo bolezen. Tisočere zadovoljne družine priporočajo

Severa-ova Družinska Zdravila

Skrbno so sestavljena ter jih priporočajo oni, ki so jih uporabljali, zastran njihove uspešnosti in poštene kakovosti. Če so se jih poslužili pravočasno, je bila marsikatera bolečina odstranjena in marsikatera nevarna bolezen preprečena. S tem so se iznebili stroškov in trpljenja. Tukaj je nekaj uporabnih zdravil:

Severa's Antiseptol.
Antiseptična razredčina za krajnjo uporabo. Antiseptično sredstvo za izpiranje ust, za grgranje, zoper slabo sapo, zgago, hripavost in unete celjasti.
Cena 25 in 50 centov.

Severa's Regulator.
Splošna tonika za zdravljenje bolezni, ki so posebno ženskam lastne.
Cena \$1.25.

Severa's Esko.
Antiseptično mazilo. Namenjeno za odpravo srbečici in drugim unetjema koži.
Cena 50 centov.

Severa's Cough Balsam.
Prijetno in uspešno sredstvo za zdravljenje kašlja, katerega povzročila unetja v grlu, ponavljajočega se kašlja in hripavosti.
Cena 25 in 50 centov.

Severa's Gotthardol.
Liniment samo za zunanjo uporabo. Priporočljivo za lokalno zdravljenje revmatičnih ali nevralgičnih bolečin, lumbago, odrgnenj, oteklin, okorelih mišic, krčev v mišicah in okorelih sklepov.
Cena 20 in 60 centov.

Severa's Pills.
Zoper zaprtje, bolestin glavobol, omotico in rmenico, ki je posledica zaprtja.
Cena 25 centov.

Severa's Esorka.
Zanesljiv mirilec želodca in odvajalna tonika, ki olajša in očisti. Priporočljivo za stare in občutljive ljudi ter one, ki se jim obrača na boljše. Vred novih zdravilnih sestavin je izborno zdravilo zoper neprebravo, zaprtje in nedelavno stanje prebavnih organov.
Cena 75c in \$1.50.

Severa's Nervotonin in Nervotonin Tablets.
Kombinacija tekočine in tablet. Priporočljivo za odpravo nervoznega izčrpanja nespečnosti ali pomanjkanja spanja, ki je posledica nervoznosti.
Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Prav vsakdo—
kdor kaj tse; kdor kaj
ponuja; kdor kaj kupuje;
kdor kaj prodaja; prav
vsakdo priznava, da imajo
čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"